

PARTICIPAREA REGIMENTELOR 3 LINIE ȘI 7 DORORANȚI DIN JUD. DÎMBOVIȚA LA RĂZBOIUL DE INDEPENDENȚĂ

de CLEOPATRA IONESCU

Crearea statului român modern, prin unirea celor două Principate sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza, marchează o etapă nouă a evoluției sale istorice. „Lupta pentru libertate și independență națională se ridică pe o treaptă superioară, astfel că la mai puțin de două decenii după Unire este cucerită, cu arma în mână, prin mari sacrificii și jertfe de sînge, suveranitatea de stat a patriei noastre”¹.

Mobilizarea armatei românești, prevăzută și pregătită din iarna anului 1876, este decretată la 6/18 aprilie 1877, adunînd sub arme aproximativ 100 000 de oameni². Teodor C. Văcărescu, participant la războiul de independență, arată că „înrolările de bunăvoie în oștire și în ramurile ei auxiliare se îmbulzesc din toate părțile, tineri și oameni maturi din toate stările sociale, bărbați care ocupau poziții însemnate în administrație, în corpurile legiuitoare părăsesc căminul și ocupațiile lor, iau arma și aleargă în jurul steagurilor”³. Tot la data de 6 aprilie se dă decret pentru fixarea componenței Marelui Cartier General și a comandamentelor marilor unități din armata activă. Se constituie Corpul 1 armată format din Divizia 1 comandată de colonelul Ion Logadi și Divizia a 2-a comandată de colonelul Mihail Christodor Cerchez. Corpul 2 armată este format din Divizia a 3-a, sub comanda colonelului Gheorghe Angheliescu și Divizia a 4-a sub comanda colonelului George Manu⁴.

În cadrul efortului general în luptă pentru cucerirea independenței de stat a României, județul Dimbovița și-a adus contribuția prin participarea batalionului 1 din Regimentul 7 dorobanți, Regimentul 3 linie și ostași încadrați în alte unități militare din țară.

Precizăm că Regimentul 7 dorobanți este comandat în această vreme de colonelul Mihail Holban, începînd cu data de 18 ianuarie 1877. Este format din două batalioane : batalionul 1 Dimbovița cu garnizoana la Tirgoviște, comandat de maiorul Bălăceanu și batalionul 2 Prahova cu garnizoana la Ploiești, comandat de maiorul Capșa Mihail. Batalionul 1 Dimbovița este constituit din patru companii, avînd sediile în localitățile menționate. Compania 1 Pietroșița, cu recruți din plaiurile Dimbovița și Ialomița, comandată de căpitanul Ion Petrescu, compania 2 Tirgoviște din plășile Dimbovița, Dealu și orașul Tirgoviște, comandată de căpitanul Cristache Georgescu, compania 3 Găiești din plasa Cobia, comandată de colonelul Scarlat Toporan și compania 4 Titu din plășile

¹ Nicolae Ceaușescu, *Expunere cu privire la activitatea politico-ideologică și culturală educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului în România*, Edit. Politică, București, 1978, p. 18.

² Andrei Brezlanu, *Scrisori din războiul de independență, mator Eftimie Ulescu 1877—1878*, Edit. Militară, București, 1977, p. 1.

³ T. C. Văcărescu, *Luptele românilor în războiul din 1877—1878*, București, 1887, p. 82.

⁴ *Războiul pentru independență națională, 1877—1878. Documente militare* (în continuare : RINDM), Edit. Militară, București, 1971, p. 106—108.

Bolintinu și Ialomița, comandată de Dimitrie Tomescu⁵. Efectivul acestui regiment este de 26 ofițeri de trupă, cadre permanente și cadre de schimb 776—1 729 trupe.

Regimentul 3 linie are garnizoana la București, cu recruți din localitățile județelor Teleorman, Vlașca, Dîmbovița, Ilfov etc. Înainte de mobilizare avea un efectiv de 34 ofițeri și 740 trupă⁶. După declararea mobilizării Regimentul 3 linie se concentrează la București și în noaptea de 15 aprilie este trimis cu trenul la Craiova, unde este primit de generalul Al. Cernat și de popor cu ovațiuni. De aici își continuă drumul pe jos pînă la Cetate și Fîntîna Banului, cu misiunea de a face recunoașteri pe Dunăre. Regimentul 7 dorobanți este concentrat la Galicea Mare⁷. La 21 aprilie, Regimentul 7 dorobanți face parte din Brigada a 2-a comandată acum de colonelul Mihail Holban, iar Regimentul 3 linie din Brigada 1 comandată de colonelul Matei Vlădescu, originar din orașul Tîrgoviște. Ambele regimente fac parte din Divizia a 2-a teritorială militară sub comanda colonelului Ion Logadi. Prin ordinul de zi al colonelului Matei Vlădescu privind organizarea liniei de avanposturi, terenul cuprins între Cetate și Maglavit, începînd cu data de 29 aprilie, este împărțit în două zone: zona 1, care cuprinde satul Cetatea și se termină la distanța jumătate ce desparte satul Moreni de satul Hunia și zona 2, care începe de unde se termină prima și se sfîrșește la extrema sîngă a satului Maglavit. În acest scop Regimentul 3 linie se află în zona 1⁸.

La 15 mai maiorul Bălăceanu raportează colonelului Mihail Holban că a ocupat linia de avanposturi pe malul Dunării, începînd din dreapta satului Moreni pînă la 1,5 km în sînga satului Golenți spre Calafat, după cum urmează: o companie din batalionul 1 Dîmbovița ocupa linia din fața satului Moreni, unde se află avanposturile din satul Cetate și pînă la sînga satului Hunia. O altă companie ocupa linia din sînga satului Hunia și din spatele satului Maglavit pe linia Dunării pînă aproape de Golenți. Două companii sînt cantonate la Maglavit, unde se află și ștabul batalionului și al Regimentului 7 Dorobanți.

Batalionul 1 Prahova se află cu două companii pe linia dintre Maglavit și Golenți pînă aproape de Calafat. Corpul principal al avanposturilor acestui batalion sînt cantonate în satul Golenți, unde se află și ștabul batalionului. Cu această ocazie au fost formate posturi de observare și patrulare⁹.

Din rapoartele din luna iunie ale colonelului Ion Logadi, înaintate generalului George Lupu, reiese că la Salcia se afla Regimentul 3 linie, iar în satele Maglavit și Golenți Regimentul 7 dorobanți.

La 1 iulie colonelul Matei Vlădescu raportează Diviziei a 2-a că în noaptea de 30 iunie căpitanul Mihăescu și Boșman, împreună cu 42 ostași din Regimentul 3 linie sînt însărcinați cu supravegherea pichetului turcesc situat la vest de satul lessen. În același document se menționează că „spiritul în regiment este excelent și că numai a înfrunța un obstacol atît de mare ca Dunărea... presupune mult curaj și devotament din partea unor oameni care pentru întîia oară în viața lor se găsesc în stare de război”¹⁰.

La data de 23 iulie intervin schimbări în structura armatei. Prin înalt ordin de zi se creează Armata de operații și Armata de observații. Din Corpul 1 armată se iau trupe spre a constitui o rezervă generală, în care intră și cele două regimente, însă Regimentul 7 Dorobanți face parte din Brigada 1 comandată de colonelul Othon Sachelarie și Regimentul 3 linie din Brigada a 3-a comandată de colonelul Matei Vlădescu. Regimentul 3 linie se concentrează la Seaca și la 25 iulie execută marșul, trecînd prin localitățile: Negoii,

⁵ *Ibidem*, p. 44, 61, 67.

⁶ I. Nicolin, *Istoricul Regimentului III Dîmbovița* nr. 22, Tîrgoviște, 1930, p. 19, 24.

⁷ *Ibidem*, p. 19, 26.

⁸ RINDM, p. 131—133, 159.

⁹ *Ibidem*, p. 189.

¹⁰ *Ibidem*, p. 226, 249, 250, 262.

Catanele, Plosca, Măceșul de Sus, Gandaghiova, Comășteni, Ianca, Potelu, Hotaru, Orlea și la 2 august sosește cu întreaga rezervă la Celei și Corabia¹¹. La 21 august, colonelul Slăniceanu, șeful statului major al armatei, comunică colonelului George Anghelescu că „rezerva generală să fie cantonată în zona dintre Ianca și Celei”. La data de 13 august colonelul Mihail Cerchez, comandantul Diviziei de rezervă, ordonă colonelului Matei Vlădescu să-și deplaseze Brigada spre Celei. În acest scop Regimentul 3 linie merge la Corabia. În aceeași zi colonelul Othon Sachelarie primește ordin să se deplaseze la Gura Padinei și la Siliștioara. La 20 august prin ordinul de zi 46, rezerva armatei avea să execute trecerea Dunării, alinierea generală făcându-se paralel cu Dunărea¹². Regimentul 7 dorobanți împreună cu Brigada 1 înaintează la Seikovița și Koprin, pentru a se lega cu Divizia a 3-a, având avanposturi spre Kreta, apoi brigada merge la Brislău și Kojulovca¹³. La 21 august Regimentul 3 linie ocupă localitatea Muselim Selo, situată pe țărmul râului Osnua. La 25 august domnitorul Carol ordonă generalului Alexandru Cernat, comandantul Armatei de operații, să ocupe dispozitivul de luptă din preajma Plevnei, folosind Divizia a 4-a. La această dată Divizia de rezervă intră în avanposturi la Verbița. Din această rezervă se detașează patru batalioane, care aveau să parcurgă itinerariul Kojulovca—Peliștad, prin localitatea Golinți¹⁴. La 29 august Regimentul 7 dorobanți se afla în fața redutei Grivița 1, unde are mai multe pierderi, iar în ziua de 30 august are pierderi de vieți omenești provocate de bombardamentele artileriei.

La data de 6 septembrie cele două regimente iau parte la atacul Griviței 2, respingând un atac al turcilor, având mai multe pierderi de vieți omenești și răniți¹⁵. La 19 septembrie Divizia de rezervă primește denumirea de Divizia a 2-a. În zilele de 12 și 16 octombrie, Regimentul 7 dorobanți formează avangarda poziției de la Opanez și Regimentul 3 linie deschide foc puternic asupra întăririlor turcești. Ambele regimente sînt prezente la luptele care s-au dat pentru ocuparea satelor Gorni-Dubnic, Dolni-Dubnic și Feliș¹⁶. La 9 noiembrie colonelul Mihail Holban, comandantul Diviziei a 2-a din Corpul de observație, comunică Comandamentului Diviziei 1 că turcii au evacuat Rahova și se retrag spre Lom și Vidin, fiind urmăriți de români¹⁷. La 28 noiembrie, turcii încearcă să iasă din Plevna, cele două regimente participă la ocuparea Opanezului și silesc pe turci să se retragă, forțându-i să depună armele. A doua zi colonelul Matei Vlădescu raportează colonelului Mihail Cerchez despre contribuția Brigăzii 1 la cucerirea Plevnei, afirmînd că a trimis o companie din Regimentul 3 linie, susținută la stînga și dreapta șoselii de alte două companii, ajutat fiind și de un batalion din Regimentul 6 linie, care au atacat și luat o baterie inamică după o slabă rezistență. Cu această ocazie inamicul, ca semn de predare, arborează „drapelul alb” și 5 batalioane inamice depun armele. Totodată, Regimentul 3 linie capturează un steag, 5 tunuri de munte, 15 tunuri de diferite calibruri, 350 cai și mai multe mii de prizonieri. Documentul menționează că o parte din aceste trofee au fost lăsate în cîmp, rămînînd cu steagul, tunurile de munte, 3 tunuri de companie și 150 cai¹⁸. În aceste zile grele colonelul Matei Vlădescu, alături de colonelul Mihail Cerchez fac o vizită lui Osman Pașa, care se afla rănit într-o casă din apropiere. „Compania 1 din Regimentul 3 linie este dată gardă de onoare viteazului apărător al Plevnei”¹⁹. La 2 decembrie Regimentul 7 dorobanți se alipește Diviziei a 4-a și participă la atacul Vidinului. Prin înalt ordin de zi se formează Divizia a 3-a sub

¹¹ *Ibidem*, p. 301, 302 ; I. Nicolin, op. cit., p. 19.

¹² RINDM p. 312, 323, 336.

¹³ I. Nicolin, op. cit., p. 26.

¹⁴ *Ibidem*, p. 20 ; RINDM, p. 344.

¹⁵ I. Nicolin, op. cit., p. 20, 21, 26.

¹⁶ *Ibidem*, p. 21, 26.

¹⁷ RINDM, p. 453.

¹⁸ I. Nicolin, op. cit., p. 26, RINDM, p. 494.

¹⁹ I. Nicolin, op. cit., p. 22 ; RINDM, p. 494.

comanda lui Gheorghe Anghelescu și Brigada 1 comandată de colonelul Matei Vlădescu (din care fac parte și cele două regimente) și amindouă primesc ordin pentru escortarea tuturor prizonierilor la București²⁰.

La 5 decembrie, prin ordinul de zi nr. 174, are loc o nouă regrupare a Armatei de operații. Ca urmare Regimentul 3 linie face parte din brigada comandată de colonelul Matei Vlădescu, subordonată Diviziei a 3-a, avînd în frunte pe generalul Racoviță. La aceeași dată generalul Alexandru Cernat, comandantul Armatei de operații, ordonă ca Divizia a 3-a să opereze în București, Giurgiu, Oltenița, Călărași²¹.

La 6 ianuarie 1878, prin ordinul circular al Diviziei a 4-a, dat în localitatea Nazir Mahala, Regimentul 7 dorobanți și batalionul 3 vînători se afla la Trnck. La 28 ianuarie colonelul Matei Vlădescu dă ordin să se treacă la exercițiile obișnuite. Între semnatarii care au luat cunoștința se află și Regimentul 3 linie²².

După terminarea războiului, drapelele celor două regimente sînt decorate cu „Crucea Treceii Dunării“. De asemenea, primesc decorații o serie de ostași din județul Dîmbovița. De exemplu „Medalia comemorativă“ rusă s-a conferit soldatului Ion Stătescu din satul Cobia, acesta fiind distins în acțiunea de împresurare a Plevnei. La 16 februarie 1879, Poliția orașului Tîrgoviște trimite comisarului culorii de galben brevetul nr. 291, însoțit și de „Crucea Treceii Dunării“, pentru a fi înmîinate familiei răposatului sergent Brutus Petrescu din orașul Tîrgoviște²³.

Victoria obținută împotriva armatelor turcești de armatele române se oglindește în diversele însemnări rămase mărturie generațiilor viitoare : „Să se știe că la leat 1877 s-au făcut un răzbelu mare cu muscalu și turcu și România însoțită cu rusu au bătut pe turcu“²⁴.

În anul 1880, Regimentul 7 dorobanți Prahova, cu garnizoana la Ploiești, se împarte în două : Regimentul 7 dorobanți Prahova și Regimentul 22 Dorobanți Dîmbovița cu garnizoana la Tîrgoviște. În anul 1891, Regimentul 3 linie și Regimentul 22 Dorobanți fuzionează, formînd Regimentul 3 Dîmbovița nr. 22²⁵.

Ca o mărturie a jertfelor omenești rămase pe cîmpul de luptă, în județul Dîmbovița au fost ridicate monumente, care cinstesc memoria eroilor din războiul pentru independență. De exemplu în anul 1930, comandantul Regimentului 3 Dîmbovița nr. 22 înalță în curtea cazarmei din localitatea Teiș un monument comemorativ, pe care sînt înscrise în marmoră cu litere de aur numele comandanților regimentului. Sînt nominalizați 121 eroi din regimentele 3 linie și 7 dorobanți.

În cimitirul mănăstirii Viforita se află monumentul funerar, executat de Carol Storck, în marmoră albă, care păstrează memoria generalului Matei Vlădescu, cadru de comandă al armatei române, evidențiat în luptele care s-au dat în unii 1877—1878. În comuna Vișina, pe marginea șoselii, este înălțat un monument în amintirea oșteanului Marin Dragomir, căzut eroic în anul 1877. În localitatea Poilogi s-a ridicat în anul 1910 un „monument istoric național în amintirea vitejiei armatei române dovedită pe cîmpiile Bulgariei în războiul din anul 1877, dîndu-ne neațîrnarea“.

„Eroii nu se plîng, se cîntă“ sînt cuvinte scrise pe monumentul din comuna Mătăsaru. Jertfa ostașilor români în cucerirea independenței rămîne ca o mărturie vie a trecutului, fiind un exemplu pentru generațiile viitoare.

²⁰ I. Nicolîn, op. cit., p. 26, 27 ; RINDM, p. 499—501.

²¹ RINDM, p. 503, 614.

²² Ibidem, p. 529.

²³ L. Nicolîn, op. cit., p. 56 ; *Culegere de documente privind contribuția maselor din județul Dîmbovița la lupta pentru independența națională a patriei*, Tîrgoviște, 1977, p. 59, 60.

²⁴ Biserica cu hramul Izvorul Tămăduirii, Tîrgoviște, Penticostar inv. 196, f. 27.

²⁵ I. Nicolîn, op. cit., p. 24, 27.

LA PARTICIPATION A LA GUERRE DE L'INDEPENDANCE DES RÉGIMENTS TROIS LIGNE DE BATAILLE ET SEPT DES GENDARMES DU DÉP. DE DIMBOVITZA

R é s u m é

Dans la lutte pour la conquête de l'indépendance d'Etat de la Roumanie le dép. de Dimbovitza a apporté sa contribution par la participation du Bataillon 1 Dimbovitza du Régiment Sept des soldats d'infanterie, par le régiment Trois ligne de bataille et des soldats des autres régiments du pays. Nous avons suivi les changements de structure arrivés dans l'armée dès le commencement de la guerre et dans les deux régiments intégrés dans de divers formations militaires.

Les soldats de Dimbovitza se sont distingué à Grivtza 1, Grivtza 2 par les batailles qui ont été menées pour l'occupation des villages Gorni-Dubnic, Dolni-Dubnic, Plevna.

Nous avons montré l'héroïsme de la brigade 1 commandée par le colonel Matei Vlădescu de Tîrgovişte, commandant aussi du régiment Trois ligne de bataille.

Nous avons montré aussi la visite du colonel Matei Vlădescu et du colonel Mihal Cerchez faite chez Osman Paşa. Les deux régiments et nombreux soldats du département ont reçu des distinctions honorifiques.

A la mémoire des soldats de Dimbovitza ont été érigés des monuments des héros qui se sont sacrifiés pour la conquête de l'indépendance d'Etat de la Roumanie.